137

Dodatek do „Biuletynu Kowieńskiego"

BIULETYN BAŁTYCKI

WILBI

Nr. Wilno, dnia 28 września 1932 r. 70.

T r e ś ć n u m e r u:

ŁOTWA.

Kronika: 1. Stan stosunków handlowych między Polską a Łotwą. 2. Zarzuty "Vairasa" pod adresem Łotwy z powodu polskiej orjentacji. 3. Socjaldemokraci przeciwko rządowi. 4. Nowa umowa z Estonją. 5. Poseł polski w Rydze o łotewsko-polskich stosunkach gospodarczych. 6. Rozłam partji postępowców letgalskich. 7.Sprawa "agitacji " polskiej. xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx9. Przedstawiciel strzelców estońskich łotewskich i litewskich w Łotwie. 10.Delegacja warszawskiego T-stwa Zbliżenia polsko-łotewskiego w Rydze. 11. Sprawa pomocy bezrobotnym .

ESTONJA.

Kronika: 1.Kryzys w Estonji. 2. Podatek od walut obcych. 3.Sprawa zbliżenia estońsko-łotewskiego. 4.Bilanse handlu zagranicznego. 5.Ilość bezrobotnych. 6.Dążenia do ożywienia eksportu drzewa. 7. Poseł estoński w Finlandji na przyjęciu fińskiego prezydenta w Finlandji. 8.Fundusz na walkę z bezrobociem.9.Obniżenie procentów od wkładów w walucie zagranicznej.

ŁOTWA. Kronika: 1. S t a n s t o s u n k ó w h a n d l o w y c h m i ę d z y P o l s k ą a Ł o t w ą. "Jaunakas Zinas" /215/: Bilans łotewskiego handlu zagranicznego z Polską w ciągu ostatniego dziesięciolecia wykazuje że Polska importowała w tym czasie /1922 32 r./ towarów na sumę 161.454.000 łatów, zaś Łotwa do Polski tylko za 37.680.000 łatów. Różnica 123.774.000 łatów wypada na korzyść Polski. Podobnież w pierwszym półroczu r.b. import towarów polskich do Łotwy /3.797.00 łt./ przerastał 10-ciokrotnie eksport łotewski /327.000 łt./. Fakty te przemawiają za tem, by niezwłocznie zrewidować pakt handlowy z Polską, zwłaszcza, że polski Gabinet Ministrów uchwalił podniesienie cła importowego od masła łotewskiego z 12,5 do 120 zł od 100 kg.

2.Z a r z u t y V a j r a s a p o d a d r e s e m Ł o t w y z p o w o d u p o l s k i e j o r j e n t a c j i. "Peh.Brih." /215/: Litewski "Vajras" w artykule o współpracy państw nadbałtyckich zarzuca Łotyszom porozumienie z Polakami, odebranie od Litwy miejscowości Eglajte, chęć odebrania Połągi i niepopieranie Litwy w sprawie wileńskiej w Lidze Narodów. "Vajras" dochodzi do wniosku, że nie ma sensu mówić o sojuszu politycznym państw bałtyckich. Drogi Litwy, Łotwy i Estonji rozchodzą się, gdyż te dwa ostatnie państwa skłaniają się w stronę Polski. W razie wojny z Rosją Polska starałaby się umocnić w Dyneburgu. Po przegraniu wojny przez Polskę, Łotwa stałaby się łupem Rosji. Dopiero w razie odżegnania się Łotwy i Estonji od łączności politycznej z Polską, mógłby związek trzech państw nadbałtyckich poważnie gwarantować pokój Europy Wschodniej

"Pehdeja Brihdi" dodają od siebie następujące uwagi: Poglądy litewskie są nawskroś subjektywne,podyktowane przez kierownictwo litewskiej polityki zagranicznej.

3. S o c j a l d e m o k r a c i p r z e c i w k o r z ą d o w i. "Peh.Brih."/213/: Wytworzył się ostatnio blok złożony z Zw. Nacjonalistów Łotewskich,z mniejszości narodowych i socjaldemokratów z komunistami. Blok ten zamierza podczas jesiennej sesji sejmowej zaatakować rząd z powodu jego reformy szkolnej. Udział socjaldemokratów w tej akcji tłumaczy się istnieniem w partji S.D. szowinistycznie nastrojonych sekcyj:rosyjskiej, niemieckiej,i żydowskiej.

4. N o w a u m o w a z E s t o n j ą. "Rigasche Rundschau" /216/: 23 m.b. rokowania estońsko-łotewskie zakończone zostały zawarciem umowy dodatkowej do tak zw. układu taryfowego z 3.czerwca 1931 r. Umowa parafowana została ze strony łotewskiej przez p.Saltsa ze strony estońskiej zaś przez p. Möldera. W umowie tej uwzględniono -

cały szereg nowych produktów przemysłowych.

5. Poseł polski w Rydze o łotewsko-polskich stosunkach gospodarczych. "Rig.Run." /216/: Poseł polski w Rydze Arciszewski udzielił ostatnio wywiadu w sprawie polsko-łotewskich stosunków gospodarczych:

Jak wiadomo stosunki gospodarcze między Polską a Łotwą nie ukształtowały się tak, jak tego życzyłyby oba rządy. Przyczyną tego jest struktura gospodarcza obu państw. Naturalną drogą do wyjścia z sytuacji byłoby jak się zdaje zawarcie umowy w sprawie uprzywilejowania dla poszczególnych towarów, jak np. dla łotewskiego papieru, konserw i wyrobów ze skóry.

6. Rozłam w partji postępowców letgalskich. "Pen.Brih." /217/: Na kongresie partji postępowców letgalskich w Rzeżycy dn.24 września r.b. nastąpił rozłam, gdyż część uczestników kongresu z prezesem Centralnego Komitetu Partji Trasunem na czele, demonstracyjnie opuściło kongres. i zainicjonowało inny kongres oddzielnie.

7. Sprawa "agitacji" polskiej "Siegodnia" /276/: 24 b.m. odbyć się miała rozprawa grupy Polaków z pow.iłukształńskiego, oskarżonych o śpiewanie pieśni polskich podczas łotewskiego nabożeństwa. Sprawę odłożono z powodu niestawiennictwa jednego z oskarżonych. Tegoż dnia miała być również rozpatrzona sprawa nauczycielki polskiej Heleny Dunajskiej, oskarżonej o zerwanie flagi łotewskiej w czasie widowiska w polskiej szkole. Sprawę tę również odłożono z powodu braku odpowiednich świadków.

7" Przedstawiciele strzelców estońskich łotewskich i litewskich w Łotwie. "Siegodnia" /266/: 26 b.m. przybyli do Rygi na zawody strzeleckie przedstawiciele strzelców litewskich,estońskich i fińskich.

10. Delegacja warszawskiego T-stwa Zbliżenia polsko-łotewskiego w Rydze. "Siegodnia" /266/: W tych dniach przybyła do Rygi delegacja warszawskiego T-stwa Zbliżenia polsko-łotewskiego. Odbyła się wspólna narada T-stw warszawskiego i ryskiego. Zainicjował naradę premjer Skujenieks podkreślając okoliczność, że po raz pierwszy odpowiedziani działacze państwowospołeczni i naukowi Łotwy i Polski zebrali się razem, by rozważyć problemy gospodarczo - kulturalne. Przemawiali dalej:poseł polski w Rydze Arciszewski, przewodniczący delegacji polskiej prof.Kamieniecki, p.Trzeciakowski, p.Kacan i in. P.Trzeciakowski /dyr. Dep. Polskiego M.Handlu i Przemysłu/zreferował sprawę handlu między Polską a państwami nadbałtyckiemi. Eksport polski wynosi 30 milj.zł. stanowiąc 1 i pół% ogółu wywozu polskiego podczas gdy eksport łotewski do Polski wynosi zaledwie 5 milj. łt. czyli 0,2% polskiego importu. Okoliczność ta tłumaczy się niewielką pojemnością rynków bałtyckich. Eksport polski do Estonji wynosi 6 milj. złotych zaś import 1,6 milj., eksport do Litwy wynosi 6 milj.zł. zaś import 0,2 milj. zł. Polska eksportuje do Łotwy węgiel, cukier, manufakturę, wyroby z metalu i drzewa, sól sodę i superfosfat, zaś Łotwa do Polski - konserwy, ultramarynę, skóry, len,bielidła cynkowe Nawet zastosowanie względem Łotwy ulg celnych nie poprawi eksportu łotewskiego. Jedynie uzupełnienie istniejącego układu handlowego mogłoby poprawić sytuację.

P.Kacen /Dyr.łotewskiego Dep.Handlowo-Przemysłowego/ oświadczył że traktat handlowy z Polską podlega umotywowanej krytyce na Łotwie. Nastał obecnie czas,by oba rządy zastosowały środki, by wymiana towarów nie sprowadziła się ostatecznie do zera. Libawa po dziś dzień pamięta skierowanie się części towarów polskich przez port libawski. Przy zastosowaniu ulg celnych możnaby w Polsce sprzedawać szereg łotewskich towarów. Bilans handlowy obu państw musi być wyrównany.

Estonja. Kronika Kryzys w Estonji. "Siegodnia" /266/: Bezrobocie w Estonji wzrasta. Dochody państwa spadły o 20%. W budżecie zapowiada się deficyt 5 milj.koron. Mówi się o nowej redukcji płac pracowników i urzędników.

2. Podatek od walut obcych. "Siegodnia" Nr.266.: Prezydent Banku Estońskiego wręczył w dniu 22 b.m. Prezydentowi Państwa referat w sprawie finansowej sytuacji w Estonji, oraz wniosek o wprowadzeniu premij eksportowych. Zgodnie z tym wnioskiem każdy kupujący w Banku Estońskim walutę musi płacić specjalny podatek, którego wysokość ustala Parlament. Pozatem prezes Banku Estońskiego proponuje nałożenie podatku na czarną giełdę.

3. Sprawa zbliżenia estońsko-łotewskiego. "Rev.Ztg." /188/: W bieżącym miesiącu odbędzie się konferencja Ministrów Spraw Zagr. Estonji i Łotwy w sprawach gospodarczych, a przedewszystkiem w sprawie współpracy państw, propagowanej w Genewie.

4. Bilans handlu zagranicznego. "Rev.Ztg" /219/: W sierpniu przywieziono do Estonji towarów wartości 3.188 tys. koron, wywieziono zaś za 3.634 tys. koron. Aktywa w sierpniu wynoszą 446.000 koron. W pierwszych 8-miu miesiącach r.b. bilans przedstawia się następująco:

	1932 r.	1931 r.	
Przywóz	24,7	41,1	milj.kor.
Eksport	28,3	49,4	" "
Przewaga	53,0	90,5	" "
Bilans	+3,6	+8,3	" "

Import - eksport dwóch poszczególnych państw. /w milj. kor./

	wywóz	przywóz
Anglja	3,36	11,53
Łotwa	0,77	0,94
Francja.	0,67	0,93

5. Ilość bezrobotnych w Estonji. "Rev.Ztg." /218/: Do 15-go września było w Estonji 5.000 zarejestrowanych /w r.ub. 16.000/ Na stolicę przypada 25.000 bezrobotnych.

6. Dążenia do ożywienia eksportu drzewa. "Päewaleht" /261/: M-stwo Rolnictwa postanowiło sprzedać przedsiębiorcom prywatnym pozostałe z licytacji lasy, by ci następnie mogli je wywieźć zagranicę. By im to umożliwić postanowiono im sprzedać lasy po niższych cenach, a po drugie umożliwić korzystanie z ulgowej taryfy kolejowej od 12 do 15%. Na zakupy drzewa będą udzielane kredyty, oczywiście pod tym warunkiem, że ich nabywcy wywiozą to drzewo zagranicę.

7. Poseł estoński w Finlandji. "Rev.Ztg." /218/: Poseł estoński w Helsingforsie p.H.Rebane był podejmowany przez fińskiego prezydenta P.E.Svinhufruda. Omawiano bieżące sprawy polityczne.

8. Fundusz na walkę z bezrobociem. "Rev. Ztg." /218/: Dla utworzenia funduszu na walkę z bezrobociem rząd postanowił zmniejszyć pensje urzędnikom państwowym, ustanowić nadzwyczajne podatki przedsiębiorstwom prywatnym. Obecnie jednak rząd doszedł do wniosku, że utworzenie funduszu w obecnych warunkach jest niemożliwem.

9. Obniżenie procentów od wkładów w walucie zagranicznej. "Päewaleht" /261/: Większe banki tallińskie, mające wkłady w walucie zagranicznej postanowiły od 1 października r.b. płacić od nich tylko 1% w stosunku rocznym, ponieważ zagranicą również tyle się płaci.

X

X X

---------oO§Oo------------